

„A nevelőtanárnak tudni kell: mikor, miért, és mit vetít rá a gyerek!”

Két év után fogadták be az elképzelését



Szutorisz-Szügyi Csongor

Végzettsége:

alap: matematika-fizika szakos tanár, további: pszichopedagógia szakos gyógypedagógia tanár, okleveles mentálhigiénikus, pedagógia szakos bölcsészstanár.

A kollégiummal munkakapcsolatban töltött időszak: 1998-2002., 2007-től napjainkig.

A kapcsolat jellege: fenntartói- irányítói felügyelet.

Jelenlegi munkahelye: Szolnoki Tankerületi Központ, megyeközponti tankerületi igazgató.

Nagy intézményt vezet, nagyon elfoglalt ember *Szutorisz-Szügyi Csongor*, a Szolnoki Tankerületi Központ igazgatója. Már délutánba hajlik az idő, mégis fitten, barátságosan fogad egy online értekezlet és egy szakmai megbeszélés között. Honnan ez a frissesség? – ez a kérdés foglalkoztat, miközben beszélgetünk. Aztán gyorsan kiderül a titok, amikor az életútját feszegetem. A munkáját szerető tanárember ugyanis nehezen öregszik. Nincs rá ideje. A '80-as években csoportvezető nevelőtanárként kezdett dolgozni a Szolnoki Gyermekvárosban. Kemény tapasztalatokat szerzett fiatal munkavállalóként az állami gondozott gyerekek körében. Nem is tudott „nyugton maradni” – amíg ugyanott, de már igazgatóként – meg nem reformálta a teljes rendszert. Élhetőbbé tette a nehéz sorsú gyerekek emberek mindennapjait. Lebontva a nagy intézményt, korszerű és országosan újszerű ellátási formákat – mint lakóotthonok, hivatásos nevelőszülők, félutasház – vezetett be. Azonban ez nem volt elég. Egy évtized múlva már a szolnoki városházán humán főosztályvezető. Szervezte, menedzselte többek között a megyeszékhely nevelési-oktatási intézményeinek szakmai munkáját. Két ciklusban. A városházáról, már humán igazgatóként „ült át” a tankerületi igazgatói székbe. Még több intézmény, még nagyobb hatókör, még több feladat.

Igazgató úr! Mi zavarta leginkább a gyermekváros tanáraként, majd igazgatójaként?

Családot „játszottunk” az állami gondozott gyerekekkel foglalkozva, de egy „hangyabolyban” lévő 240 gyerek mégsem alkothat annyira családot. Ezzel a tudattal már kollégiumpedagógusként, később pedig igazgatóként is nehéz volt megbirkózni.

Hogyan látja? Ma nem játszanak „családot” a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégiumban? Ugyanabban a Gyermekváros utcai épületben mintegy 180 kollégista lakik.

Teljesen más a helyzet. Ha a húsz évvel ezelőtti lakhatási állapotok maradtak volna, a mai gyerekek be sem jönnének a kollégiumba. Sokkal jobbak, kényelmesebbek, modernebbek az elhelyezési körülmények. Megszűntek a nagy létszámú lakószobák. Előfordul, hogy csupán hárman vannak egy légtérben. A kollégiumnak rengeteg előnye van. Az is előny ilyen nagy, több telephelyes intézménynél, mint a szolnoki, hogy jobban figyelembe tudja venni az egyéni sajátosságokat. Sokkal több humán erőforrása van, több jó szakembert tud alkalmazni, tudatos fejlesztések vannak. Egységes pedagógiai szemlélet, gyakorlat van, működik a továbbképzések rendszere. Már régóta nem csak gyermekmegőrző szerepe van a kollégiumnak. Úgy látom, a kollégiumban a felsoroltakra nagyon odafigyelnek. Sok jó programot tudnak indítani a szükségletekhez, a tényleges igényekhez igazodva, sokkal több lehetőség van a fiatalok fejlesztésére, mint egy kisebb kollégiumban. Ez leginkább az Arany János programoknál látszik. A nagy projektek a nevelőtanárok munkájára is fejlesztően, nagyon ösztönzően hatnak. Ez kell is, hiszen a tanulók felkészítése a tanulásra, eljuttatásuk egyik szintről a másikra, tudatos munkát igényel.

Nehezítő körülmények? Mert valljuk be, vannak bőven azok is!

Elméletileg a kollégium a családokkal rendelkező olyan gyerekeknek lett kitalálva, akik távol élnek az iskolától, s van hol lakniuk hét közben, amíg tanulnak. Hétfvégén pedig hazautaznak. De szomorúan látjuk, a családok felbomlása mennyire felerősödött. A családi háttér már jóval ingatagabb, mint korábban volt. Sokszor csak a kollégium a biztos, védelmet nyújtó hely. Ezért is kellett az Arany János programok. A tehetséggondozó és a másik, a szakmához jutást segítő szakiskolai program. Az utóbbiban tanulók különösen alulmotiváltak, nagyon kevés ismerettel rendelkeznek, amikor bejönnek a kollégiumba. A családjuk sem tudja őket segíteni. Igazi pedagógiai kihívás megtartani ezeket a gyerekeket a szakmaszerzésig. Ugyanakkor más szituációban van a gyerekekkel a nevelőtanár, mint az iskolai óraadó pedagógus. Sokkal nehezebb a feladata! Nagyon felkészültnek kell lenni, hogy tudja: a gyerek mikor mit, és miért vetít rá. Tudnia kell a szerepét, tisztában kell lenni a feladatával. Sajnos a pedagógusok erre nincsenek eléggé felkészítve, és könnyen „elcsúsznak” a napi munkában. Sok múlik a személyiségükön. Nagyon fiatalok nem is gyakran jelentkeznek kollégiumi tanárnak, de nem is biztos, hogy nekik való ez a munka.

Térjünk vissza a Gyermekváros utcai épülethez, mert ez a tagintézmény a fő „motorja” – az itt működő tehetséggondozó programmal – a négy telephelyes kollégiumnak. Ha nem „erősödik”, hogy költözzön ki innen a gyermekváros, most nem lenne „húzóágazata” az önálló szolnoki kollégiumnak?

Ez egy érdekes történet. Amikor '90-ben igazgató lettem, a szakmai programomban szerepeltettem, hogy a gyermekvárost felszámolom, az épületet pedig hasznosítom. Ezt követően mindig mondtam, hogy jó lenne kollégiumnak. Az évtized közepe felé a megyei önkormányzat helyet keresett a Verseyhy Ferenc Könyvtárnak, hogy elköltöztesse a múzeum épületéből. A jóléti bizottság külső szakértőjeként javasoltam, hogy a könyvtár menjen át a Kossuth téri lánykollégium helyére, ami eredetileg nem erre a célra épült, a kollégium pedig költözzön ki a gyermekváros épületébe, ami lassan megüresedik. Mindenkinek jó lesz ez a megoldás, érveltem. Akkor ezt a javaslatot elvetették, de két év múlva már jónak találták.

Ekkor már napirenden volt az önálló szolnoki kollégium megalakítása.

Igen, időben egybeesett a két dolog. A gyermekváros kiköltözött, a szakképző iskola – amit korábban én vittem oda, és addig együtt működött velünk – pedig ott maradt a földszinten és az első emeleten. A felső szintekre, a helyünkre pedig beköltözött a Kossuth téri kollégium.

A szolnoki Városi Kollégium 1996-ban megalakult. Ön pedig '98-ban humán főosztályvezető lett a városházán, fenntartói kapcsolatba került a „szárnyát próbálgató” új intézménnyel.

Intenzív, napi fenntartói-szakmai kapcsolatba kerültünk, amit *dr. Berki Ferencné*, a későbbi utódom indított el még '96-ban. Az rögtön látszott, hogy országosan is úttörő kezdeményezésről van szó. Egy városban, több kollégium egy rendszerben. *Jusztin László* alaposan kidolgozta a dokumentumokat a működéshez, és a pedagógiai munkához is. „Atyja” volt és vezetője a folyamatnak, nagy lelkesedéssel látott a munkához. Sokat egyeztettünk a Gyermekváros utcai épülettel kapcsolatban is. Mindig volt a tarsolyában valami elképzelése arról, hogy mit kellene fejleszteni, javítani. Sokat dolgozott a kollégiumi szakmáért az országos szövetségben is. *Brahmi Ilona* volt a helyettese, a jobb keze, nem véletlen, hogy 2012-ben ő vette át tőle a stafétabotot.

Megmaradt a kollégiummal való kapcsolata a mai napig, de már tankerületi igazgatóként.

Míg korábban csak szakmailag, jelenleg már az intézmény teljes működéséért, mindenért felelünk. Fenntartói szemmel nézve az egybeszervezett nagy intézmény irányítása egy vezetés

alatt egyszerűbb. A Székhelyintézményben működő kis létszámú gazdasági csoport pedig elegendő az előkészítő munkák elvégzéséhez. Nálunk, a tankerületnél rendelkezésre állnak a további szakemberek. Jó munkakapcsolatunk van, mindenben segítünk, folyamatosan egyeztetünk.

Mennyire látja a szakmailag önálló kollégium hosszú távú létjogosultságát?

A szakképző centrum kialakításakor komolyan felmerült annak az igénye, hogy egyik-másik szakképző iskola magával visz kollégiumot is. Úgy gondolom, ha akkor szakmailag nem önálló, egybeszervezett intézményként működtek volna a szolnoki kollégiumok, ez a törekvés talán sikerrel járt volna. Voltak, és mindig vannak ilyen igények. A megyeszékhelynek viszont kell az önálló városi kollégium, és ha lehet, még tovább javítunk a komfortfokozaton. Az sem baj, ha a 600 gyerek helyett csak 500 marad a négy tagintézményben. A XXI. században már nem luxus a 2-3 ágyas szobákból álló kollégium.

Beszélgetésünk végén csupán a küszöbön kísér a tankerületi igazgató. Nincs megállás. Következő vendége már be is lép a szobájába. *Szutorisz-Szügyi Csongor* fittségének másik titka – amit két mondat között beszélgetésünk elején elárult –, hogy maradék szabad idejében éppen szakdolgozatot ír. Ötödik diplomája védésére készül. Íme, a recept másik része. Nem csak az örömmel végzett munka, de a tanulás is fiatalít.

Köszönjük az interjút!